

De tweestrijd.

Bernard MAZIYN

(verschenen in het M@gMetal-nummer in de winter 2015)

Oeps, foute titel. Het moet zijn 'de strijd op twee fronten'. Alhoewel. Even verduidelijken.

* * * * *

Herinner je je nog de studie voor het 2de Statutair Congres van ABVV Metaal (21-22 november 2013)? Er stond een kort stukje in over visies op de maatschappij. Samengevat kwam het neer op volgende keuze:

- leggen we het accent op 'globalisering' of op 'continentalisering' van onze economie?
- vinden we 'economische efficiëntie' of 'solidariteit' het belangrijkste in onze samenleving?

In de tekst werd aangegeven dat wij kiezen voor de kant van 'solidariteit'. We zijn in goed gezelschap want de voormalige sociaaldemocratische Eerste Minister van Noorwegen, Gro Harlem Brundtland, bij ons vooral bekend voor haar streven naar duurzame ontwikkeling, bevindt zich aan dezelfde kant. Ook de activiste Naomi Klein, recent nog in ons land, schaart zich aan onze zijde. Het lijkt er echter op dat onze keuze in Vlaanderen in de verdrukking zit: de meerderheid van de bevolking heeft gekozen voor meer 'economische efficiëntie', koste wat het kost. En dat laatste is belangrijk.

Als we het *Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting 2014* erop nalezen dan moeten we ons zorgen maken. Een op de tien kinderen in Vlaanderen wordt geboren in een kansarm gezin (in Antwerpen is dat zelfs een op de vier). Ondanks de hoge welvaart – we zijn nog altijd een van de rijkste regio's in de wereld – neemt de armoede niet af, maar ... gelukkig ... stijgt (voorlopig) ook niet. De onderzoekers schrijven dit toe aan onze uitgebreide sociale zekerheid. De vraag is echter terecht wat het effect zal zijn van de batterij aan maatregelen van de nieuwe regeringen.

Het belang van de eerste strijd – met voorop het behoud van de/een sterke sociale zekerheid – kan niet genoeg worden benadrukt. De lasten voor de financiering ervan zouden moeten worden gedragen door de sterkste schouders. Maar ... je weet wel ... het verschil in belastingen op arbeid en op kapitaal, nietwaar?

* * * * *

Er is ook dat andere onderscheid: 'globalisering' versus 'continentalisering'. In de studie voor het congres hebben we geanalyseerd welke krachten op wereldvlak een invloed hebben op onze sociale en economische ontwikkeling. De 'war on resources' (metalen, biomassa ...) maken dat we op korte termijn noodgedwongen moeten kiezen voor een continentalisering van onze economie. We moeten met ander woorden her-industrialiseren in Europa. Die 'her' slaat op twee bewegingen: de industrie moet versterkt worden én moet anders worden georiënteerd. Het versterken van onze industrie spreekt voor zich, maar het anders oriënteren is niet zo eenvoudig: we moeten de huidige doorstroom-economie omschakelen naar een circulaire economie/een kringloopeconomie. Naomi Klein en anderen vinden we aan onze zijde, maar in de beleidsverklaringen van onze regeringen lezen we hierover niets, wel intengendeel.

Dit is meteen de tweede strijd. Laat ons meteen duidelijk zijn: dit is ook een strijd tussen arbeid en kapitaal. Als een economie op een groter schaalniveau wordt opgezet (lees: de 'globalisering' van de economie), dan is het gemakkelijk(er) voor het kapitaal om de plaats te vinden op aarde waar het hoogste winstpercentage kan worden gehaald. En zoals we weten worden op die plaatsen dan ook nog eens vaak sociale en ecologische kosten afgewenteld op de samenleving. Het kapitaal geïnvesteerd in multinationale ondernemingen, ook in Vlaanderen, zijn natuurlijk het gevoeligst voor deze 'mogelijkheden'. Vandaar dat in de studie voor het congres voorstellen werden geformuleerd om 'onze' financiële middelen uit het huidige economische systeem te halen en in te zetten voor alternatieven.

* * * * *

Het is dus een strijd op twee fronten. Alhoewel. Het lijkt erop dat de vakbond en andere sociale bewegingen hun handen vol hebben met de eerste strijd. De tweede strijd, toch ook uiterst belangrijk, raakt ondergesneeuwd. Dus toch 'een tweestrijd' voor de vakbond?